

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

**Економка і підприємництво:
організаційно-методологічні
аспекти обліку, фінансів,
аудиту та аналізу**

*Збірник наукових праць
за результатами наукової роботи факультету обліку
та фінансів*

Випуск 16

Полтава – 2016

УДК 657:657.15

ББК 65.052.9(4 укр.) : 65.9 (4 укр.)2b

Е 52

Друкується відповідно до рішення вченої ради факультету обліку та фінансів від 12 вересня 2016 р., протокол № 1.

Редакційна колегія:

Дорогань-Писаренко Л. О. – к.е.н., доцент, декан факультету обліку та фінансів;

Безкровний О. В. – к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів за напрямом підготовки «Фінанси і кредит»;

Ватуля І. Д. – доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів по заочній (дистанційній) формі навчання.

Канцедал Н. А. – к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів за напрямом підготовки «Облік і аудит»;

Зоря О. П. – к.е.н., доцент, заступник декана факультету обліку та фінансів з наукової роботи;

Аранчій В. І. – к.е.н., професор, ректор академії, професор кафедри фінансів і кредиту;

Плаксінко В. Я. – д.е.н., професор, завідувач, професор кафедри бухгалтерського обліку;

Левченко З. М. – к.е.н., доцент, завідувач, професор кафедри організації обліку та аудиту.

Комп'ютерне оформлення та редагування:

Зоря О. П. – к.е.н., доцент, відповідальний за наукову роботу по кафедрі фінансів і кредиту;

Сторова О. В. – к.е.н., доцент, відповідальна за наукову роботу по кафедрі економічної теорії та економічних досліджень;

Романченко Ю. О. – к.е.н., доцент, відповідальна за наукову роботу по кафедрі організації обліку і аудиту;

Ліпський Р. В. – к.е.н., відповідальний за наукову роботу по кафедрі бухгалтерського обліку.

Е 52 Економіка і підприємництво: організаційно-методологічні аспекти обліку, фінансів, аудиту та аналізу [Текст] : зб. наук. пр... / ПДАА. – Вип. 16. – Полтавіа, 2016. – 422 с.

В збірнику висвітлюються актуальні питання удосконалення бухгалтерського обліку, фінансів, аудиту та аналізу в умовах реформування економіки.

Для студентів, аспірантів та викладачів вузів.

УДК 657:657.15

ББК 65.052.9(4 укр.) : 65.9 (4 укр.)2b

© Полтавська державна аграрна академія, 2016

Відповідальність за зміст наданих для друку матеріалів несуть автори.

Зміст

ст.

Секція «Облік і аудит»

<i>Винник В. П. ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ</i>	13
<i>Грибовська Ю. М., Агеєнко С. В. ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ У 2016 РОЦІ</i>	15
<i>Грибовська Ю. М., Бунецький В. А. МІСЦЕ ТОВАРНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ</i>	17
<i>Грибовська Ю. М., Колісник О. В. ОБЛІК ДОХОДІВ В КОНТЕКСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗМІН</i>	19
<i>Гурт Т. О. ПРОДУКЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА: ВИДИ, КЛАСИФІКАЦІЯ, ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ</i>	22
<i>Ємець М. О. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ</i>	25
<i>Єрмолаєва М. В., Канцедал Н. А., Самойлік Л. Ю. ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ВИКОРИСТАННЯ КОРПОРАТИВНИХ КАРТОК ПРИ РОЗРАХУНКУ ЗА ТОВАРИ</i>	27
<i>Заїчкіна Л. Ю. НОВАЦІЇ: ЕЛЕКТРОННЕ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ</i>	29
<i>Іманова В. П. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ</i>	32
<i>Канцедал Н. А., Крат Н. В. ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕЗАВЕРШЕНИХ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ЯК ОБ'ЄКТА ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ</i>	34
<i>Канцедал Н. А., Лізунова І. О. ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАННЯ ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ БЕЗНАДІЙНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ</i>	36
<i>Канцедал Н. А., Лук'янчук В. С. ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО КОШТІВ ЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ</i>	38
<i>Квіташ І. П. АНАЛІЗ МЕТОДИК ОЦІНКИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ</i>	42

пов'язані з резервом сумнівних боргів [2].

Зазначені зміни мають безпосередній вплив на операції щодо коригування фінансового результату в податковому обліку, що полягають у наступному.

Фінансовий результат до оподаткування збільшується:

- на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів – оборот за проведенням Дт 944 «Сумнівні та безнадійні борги» Кт 38 «Резерв сумнівних боргів» за звітний період;

- на суму витрат від списання дебіторської заборгованості, яка не відповідає ознакам безнадійної, наведеним у пп. 14.1.11 ПКУ (оборот за проведенням Д-т 944 «Сумнівні та безнадійні борги» К-т 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями» у частині суми, списаної протягом періоду заборгованості, що перевищує резерв сумнівних боргів) [1].

Фінансовий результат до оподаткування зменшується:

- на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів – у разі якщо протягом звітного періоду відбувалося зменшення резерву сумнівних боргів, у кореспонденції з рахунками доходів. Це коригування робимо на суму проведення Д-т 38 «Резерв сумнівних боргів» К-т 719 «Інші доходи від операційної діяльності» [1].

Висновки. Таким чином, порядок списання безнадійної заборгованості передбачає врахування податкових різниць, що викликають відповідні збільшення або зменшення фінансового результату до оподаткування. При цьому, на відміну від коригувань інших резервів (забезпечень), коригування резерву сумнівних боргів не викликає зменшення «податкового» фінансового результату на суму списаних безнадійних боргів за рахунок такого резерву.

Список використаних джерел:

1. Катеринець Н. Безнадійна дебітора в податковому обліку [Електронний ресурс] / Н. Катеринець // Дебет-Кредит. – 2015. – №37. – Режим доступу до журн.: <http://online.dtki.ua/Book/%C2%AB%D0%94%D0%9A%C2%BB%20%E2%84%9637-2015.epub/navPoint-6/True>.
2. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 груд. 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

**Канцедал Н. А., к. е. н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку;
Лук'янчук В. С., спеціальність «Облік і аудит», СВО «Магістр»**

ЕЛЕМЕНТИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО КОШТІВ ЦІЛЬОВОГО ФІНАНСУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Узагальнено та розкрито питання відображення коштів цільового фінансування на рахунках сільськогосподарських підприємств в Україні; наведено основні характеристики та принципи застосування облікової політики на підприємствах та особливості обліку державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників.

Вступ. Ринкові умови економіки передбачають розширення самостійності суб'єктів господарювання та наявність альтернатив при прийнятті рішень. Одним із важелів управління підприємством є його облікова політика, що дозволяє

поєднати державне регулювання з ініціативою підприємства з питань організації, техніки та методики ведення обліку коштів цільового фінансування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування облікової політики підприємства щодо регулювання обліку об'єктів цільового фінансування дедалі більше хвилюють науковців та практиків. Якщо висвітлення та формування організаційно-технічної частини є частково узгодженим, то визначення методичної складової облікової політики залишається проблемним. Основні аспекти формування облікової політики в цілому відображено в роботах Т. В. Барановської, І. А. Белоусової, Ф. Ф. Бутинця, П. Є. Житнього, Г. Г. Кірейцева, С. Л. Коротаєвої, Я. В. Лебедзевич, В. М. Пархоменка, М. С. Пушкаря, В. Г. Швеця та інших.

Постановка завдання. Метою статті є уточнення елементів облікової політики підприємства щодо коштів цільового фінансування з точки зору практики їх обліку та визначення впливу на результати діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV встановлено, що облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [2].

Основними завданнями організації обліку контролю цільового фінансування та цільових надходжень є: узагальнення інформації про наявність та рух коштів, які призначені для здійснення заходів цільового призначення; контроль за використанням цільових надходжень за відповідними напрямками; своєчасне документальне оформлення операцій з цільового фінансування та цільових надходжень; узагальнення інформації про обсяги цільового фінансування та цільових надходжень.

Основними питаннями щодо цільового фінансування і надходжень, які можуть наводитись у наказі про облікову політику підприємства: основні джерела та напрями цільового фінансування і цільових надходжень; документообіг та звітність щодо використання цільового фінансування і цільових надходжень; особливості формування та розподілу коштів цільового фінансування і цільових надходжень та процедури поточного контролю за їх надходженням та використанням; суб'єкти та структурні підрозділи, які використовують кошти цільового фінансування і цільових надходжень.

Облікова політика підприємства є важливим інструментом, завдяки якому існує можливість оптимального поєднання державного регулювання і власної ініціативи підприємства в питаннях організації та ведення бухгалтерського обліку [1].

Методичне забезпечення організації обліку регулюється відповідним розпорядчим документом – наказом «Про організацію бухгалтерського обліку й облікову політику підприємства», що узгоджується із провідними спеціалістами і підписується директором та головним бухгалтером.

Цільове фінансування та цільові надходження в економічній літературі характеризуються як кошти, отримані підприємством у вигляді субсидій, дотацій, субвенцій, трансфертів для здійснення заходів цільового призначення, що зумовлює необхідність організації їх окремого обліку і контролю за

використанням [6].

Державна допомога – це дії держави, спрямовані на забезпечення специфічних економічних вигод для компанії або групи компаній, що відповідають певним критеріям.

Державна субсидія, яка надається в якості компенсації за вже понесені витрати або збитки або з метою надання негайної фінансової підтримки компанії без будь-яких майбутніх відповідних витрат і зобов'язань, повинна визнаватися як дохід періоду, в якому вона була отримана.

У періоді виконання умов цільового фінансування отримані субсидії визнаються доходом і відображаються за кредитом рахунка 719 «Інші доходи операційної діяльності» і дебетом відповідного субрахунку рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження».

Аналітичний облік за субрахунками рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» вести в розрізі контрагентів та договорів (видів цільового фінансування).

Державна підтримка виробництва сільськогосподарської продукції за спеціальними умовами використання нарахованих зобов'язань з ПДВ (ст. 209 Податкового Кодексу України) [5].

Згідно з наведеними нормами Закону, при дотриманні виробником сільськогосподарської продукції необхідних вимог і умов, визначених у ст. 209 Податкового Кодексу України, та обрання їм спеціального режиму оподаткування, належна до сплати сума ПДВ з операцій з реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва та продукції, виробленої на давальницьких умовах із власної сільськогосподарської сировини, не підлягає сплаті до бюджету [5]. Такі суми ПДВ повністю залишаються у розпорядженні сільськогосподарського підприємства для відшкодування суми податку, сплаченої (нарахованої) постачальнику на вартість виробничих факторів, за рахунок яких сформовано податковий кредит, а за наявності залишку такої суми податку – для інших виробничих цілей.

Для удосконалення організації обліку коштів цільового фінансування і цільових надходжень доповнити облікову політику положеннями наведеними на рис. 1.

Висновки. Таким чином, основними елементами облікової політики підприємства-розпорядника коштів цільового фінансування повинні бути методологічні засади та методика збору реєстрації, накопичення та узагальнення інформації щодо надходження і використання таких коштів з уточненням джерел надходження, суб'єктів користування, особливостей методики відображення в обліку та формування усіх видів звітності.

Окремим складовим елементом вважаємо за потрібне встановити перелік процедур поточного контролю за надходження і використанням цільового фінансування і цільових надходжень у розрізі їх видів. Це сприятиме налагодженню прозорості та ефективності системи інформації, що використовується в управлінні для прийняття рішень.

Рис. 1. Основні положення щодо обліку цільового фінансування і цільових надходжень, що наводяться в наказі про облікову політику

Список використаних джерел:

1. Дубініна М. В. Формування облікової політики сільськогосподарських підприємств / М. В. Дубініна, О. В. Боева // Облік і фінанси. – 2014. – № 4 (66) – С. 17-23.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-ХІV від 16.07.1999 року [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua /laws/show/996-14>.
3. Здирко Н. Г. Удосконалення фінансової звітності фермерських господарств в частині державної підтримки / Н. Г. Здирко // Облік і фінанси. – 2013. – № 2 (60). – С. 16–24
4. Здирко Н. Г. Уніфікація фінансової звітності в частині державної підтримки фермерськими господарствами / Н. Г. Здирко // Облік і фінанси. – 2013. – № 1 (59). – С. 15-22
5. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] / Верховна Рада України [від 02.12.2010 № 2755-VІ]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua /laws/show/2755-17>.
6. Сук П. Л. Облік коштів цільового фінансування та цільових надходжень / П. Л. Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2010. – № 4 (301). – С. 36-44.

Квіташ І. П., спеціальність «Облік і аудит», СВО «Магістр»
Науковий керівник – Писаренко В. П., д.держ.упр., професор кафедри бухгалтерського обліку

АНАЛІЗ МЕТОДИК ОЦІНКИ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ

Анотація. Узагальнено підходи до вибору методу резерву сумнівних боргів у ході оцінки дебіторської заборгованості на основі порівняння вітчизняних методик у П(С)БО 10 та міжнародного досвіду.

Вступ. Кожне підприємство повинно створювати та нараховувати резерв сумнівних боргів для достовірного відображення суми дебіторської заборгованості, що буде погашена в майбутньому. Якщо цієї умови не дотримуватися, відповідно, буде порушено принцип обачності в бухгалтерському обліку, який полягає в тому, що необхідно застосовувати такі методи оцінки, які повинні запобігати зниженню зобов'язань та витрат і завищенню активів та доходів підприємства.

Резерву сумнівних боргів виступає в ролі інструмента коригування оцінки дебіторської заборгованості. Це зумовлює наукові дискусії і практичні проблеми: а саме з визначенням терміну його нарахування, необхідністю його створення та вибору методу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасної фахової літератури дозволяє стверджувати, що при обліку резерву сумнівних боргів виникають наступні проблемні питання, що потребують вирішення, а саме:

- 1) прогалини в нормативному регулюванні обліку сумнівних боргів;
- 2) необхідність постійно мати на балансі безнадійні борги для обчислення підприємством резерву сумнівності;
- 3) відсутність чіткої регламентації стосовно того, хто саме має приймати рішення про рівень сумнівності того чи іншого боргу;
- 4) невизначеність у методиці відображення нарахованого резерву в бухгалтерському обліку;
- 5) розбіжності у визнанні безнадійних боргів у фінансовому та податковому обліку.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування методичних підходів до достовірної оцінки дебіторської заборгованості через раціональне використання інструменту облікової політики – резерву сумнівних боргів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Резерв сумнівних боргів необхідно нараховувати за наступних умов:

- 1) заборгованість виникла внаслідок звичайної господарської діяльності (окрім заборгованості, призначеної для продажу);
- 2) заборгованість є поточною дебіторською заборгованістю, оскільки для довгострокової заборгованості резерв не розраховується;
- 3) заборгованість не є безнадійною, оскільки за безнадійною заборгованістю є впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності [2].

Одним із проблемних питань, що пов'язане з нарахуванням резерву сумнівних боргів є вибір методів його визначення.